

Mr. sc. DAMIR ČORKO, dipl. ing. građ. (1946.-2014.)

Prije otprilike godinu dana iznenada nas je zauvijek napustio cijenjeni stručnjak, kolega i prijatelj mr. sc. Damir Čorko, dipl. ing. građ. Tako se zapravo ovim tekstom obilježava prva godišnjica njegove prerane smrti.

Damir Čorko rođen je 8. prosinca 1946. u Banjoj Luci. Osnovnu je i srednju građevinsko-tehničku školu završio u Zagrebu, a 1965. upisao je Građevinski fakultet u Zagrebu gdje je 1971. diplomirao na konstruktorskom smjeru. Nakon završetka vojnog roka 1972. zaposlio se u IGH-u, a od 1973. radi u *Geotehnici*, u Institutu *Geoexpert*.

Tada Damir Čorko radi na temeljenju gdje je stekao veliko iskustvo u rješavanju raznih geotehničkih zadataka. Bio je voditelj velikog broja geotehničkih projekata u Hrvatskoj i u ostalim dijelovima bivše Jugoslavije, ali i u inozemstvu (Irak, Sudan, Egipat, Rusija...). Uspješno je projektirao dijafragme za zaštitu građevinskih jama, vodonepropusne dijafragme pri gradnji energetske postrojenja, potporne sidrene konstrukcije, duboka temeljenja na pilotima (energetska postrojenja, lučke građevine, silose i industrijske građevine) i plitko temeljenje (temeljne ploče, roštilje i trake). Njegovi su najvažniji projekti *Jugobanka* i *Privredna banka* u Rijeci, hidrolekrane *Ormaž* i *Grabovica*, vodni sustavi *Đurđevac*, *Barcs*, *Osijek* i *Moslavina*, novi silos u Rijeci, poslovna zgrada Jurišićeva 19 u Zagrebu, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Hotel *Dubrovnik* u Zagrebu te temeljenje građevina posebne namjene u Bagdadu i *CS Migalovci*. Stekao je i znatno terensko iskustvo, primjerice za jednogodišnjeg boravka u Iraku na temeljenju silosa (Nassiriya, Rifay i Ammara). U stručnom radu ing. Damira Čorka posebno su mjesto zauzimali poslovi zaštite, obnove i sanacije kulturno-povijesnih građevina, poput Stolne crkve u Pagu, tvrđave Bokar u Dubrovniku, bastiona sv. Margarite u Dubrovniku, valobran Kaše u staroj dubrovačkoj luci, crkva sv. Petra u

Petrovini i sv. Jurja u Belcu, Rudolfova vojarna u Zagrebu, Stari grad u Samoboru, grad obitelji Zrinski u Ozlju, zidina i kula u Iloku, crkva sv. Ivana Kapistrana u Iloku te tvrđava Peovica u Omišu.

Posao kojim se bavio, ali i radno okruženje nametali su mu stalno stručno usavršavanje. Stoga je bio autor i koautor stručnih članaka i predavač na stručnim seminarima. Posebno je upamćeno njegovo sudjelovanje na nekim stručnim skupovima, kao što su *Savjetovanje o hardveru i softveru u strukturalnoj analizi i računarskom projektiranju* u Beogradu (1980.), *XV. savjetovanje Jugoslavenskog društva za mehaniku tla i temeljenje* u Ohridu (1981.) i *I. jugoslavenski simpozij o tunelima* na Brijunima (1988.). Bio je upisao i poslijediplomski studij na Građevinskom fakultetu u Zagrebu, gdje je magistrirao 1986. s temom *Utjecaj deformacije tla na preraspodjelu naprezanja u konstrukciji silosa*. Na istom je Fakultetu 1991. izabran u zvanje znanstvenog asi-

stenta. U trenucima presudnih političkih, društvenih i ekonomskih promjena 1990. i urušavanja *Geoexperta* i *Geotehnike*, postao je jedan od osnivača *Conexa* u kojem je radio do umirovljenja.

Vrlo brzo nakon osnivanja *Conexa* došlo je do primjene tehnologije mlaznog injektiranja u geotehničkoj praksi. Nakon početnih iskustava ing. Čorko je osmislio postupak primjene te tehnologije u saniranju neuređenih odlagališta otpada. Tako je *Conex* bio uključen u znanstveni projekt *Geotehnologija za*

odlagališta otpada koji se vodio na Rudarsko-geološko-naftnom fakultetu, a financiralo ga je Ministarstvo znanosti i tehnologije. Jedan je od rezultata rada na tom projektu i članak *Experiences with jet-grouting technology applied to the remediation of old dump sites* koji je objavljen 1997. na 14. konferenciji Međunarodnog društva za mehaniku tla i temeljenje. Istodobno je pokrenuo rad na knjizi *Mlazno injektiranje – prikaz tehnologije i primjene mlaznog injektiranja*. Na sebi je svojstven način uporno skupljao dotad objavljena iskustva u dostupnoj literaturi, ali i bilježio zapažanja iz vlastite prakse. Količina pisanog materijala, prikupljenih članaka i originalnih bilježaka, oblikovana je u logičnu cjelinu, a knjiga je također objavljena 1997.

Damir Čorko je nastavio i proširivao djelovanje u području geotehničkog inženjstva. Važniji su mu projekti iz tog razdoblja: Stari most u Mostaru (geotehnički istražni radovi i projekt sanacije ostataka

mosta i temeljnog tla), Luka Ploče (analiza stabilnosti Obale 5 i projekt konstrukcije novih obala), marine u Novigradu, Rovinju, Krku i Korčuli, HE *Rama* (istražni radovi i studija stabilnosti padine čvorišta vodostana), vodopad Plive kod Jajca, temeljenje silosa Dubravica (BiH), Rafinerija nafte Rijeka u Urinju, projekt osiguranja stijenskih pokosa spremničkog prostora – *Hidrokreking*, most preko Urbasa u Jajcu (projekt sanacije), sanacija poslovne građevine *Uzor* u Splitu, projekt sanacije željezničkog tunela *Golubinjak*, poslovna zgrada *Plive* u Zagrebu (zaštite građevne jame) te uređaj za pročišćavanje vode Butoniga (zaštite građevne jame).

Posebno treba istaknuti projekte u kojima je primijenjeno mlazno injektiranje, poput temeljenja poslovne građevine *Centar III* u Poreču, sanaciju i osiguranje dna ulaznog dijela derivacijskog kanala na HE *Dubrava*, sanaciju brane na Mrežnici s pomoću vododržive zavjese na uzvodnom dijelu brane, vododrživu zavjesu za zaštitu iskopa građevne jame za centar *Tržnica* u Karlovcu, zaštitu građevne jame i temeljenje crpne stanice *CS-1* u Metkoviću, sanaciju temeljnog tla ispod građevine crpne stanice *Galdovo* na ušću Kupe u Savu, brtvljenje otvora u armiranobetonskoj dijafragmi u pothodniku Savska cesta – Ljubljanska avenija u Zagrebu, zaštita iskopa građevne jame za poslovno-stambenu zgradu *ACM* u Zagrebu, osiguranje temeljenja kolektorske cijevi u Solinu, ojačanje temeljnog tla za crkvu sv. Kvirina u Sisku, vododrživa zavjesa duž tijela brane Koranskog slapa u Karlovcu, osiguranje iskopa i temeljenje slapišnog dijela kolektora u Solinu, osiguranje iskopa građevne jame i ojačanje tla za stambeno-poslovnu građevinu na Knežiji u Zagrebu te ojačanje temeljnog tla i rekonstrukciju temelja strojarnice *MHE Roški slap*.

Temeljenje mosta preko Rijeke dubrovačke u Dubrovniku bio je jedan od značajnih projekata ing. Damira Čorka. Projektirao je trajna geotehnička sidra koja su izvedena za dodatnu sigurnost temelja pilona i za stabilizaciju padine ispod upornjaka na dubrovačkoj strani. S obzirom na potrebnu trajnost sidara, koja je upitna u uvjetima uronjenosti u morsku vodu (pilon), odnosno blizine mora (upornjak), projektom

je bila predviđena ugradnja sidara izrađenih od polimera ojačanog karbonskim vlaknima – CFRP (Carbon Fibre Reinforced Polymer). Investitor je nakon početnog prihvatanja predložene tehnologije promijenio odluku i odabrao "obična" elektroizolirana sidra s dvostrukom zaštitom.

Iz tog razdoblja od projekata sanacije i obnove kulturno-povijesnih građevina treba spomenuti: obnovu zvonika župne crkve u Sutivanu na Braču (nagrada *Slobodne Dalmacije* za zaštitu spomenika kulture), dvorac *Trakošćan* (statička sanacija konstrukcije te projekt krovšta zapadne kule i obnove pročelja), zavjetnu crkvu na Trškom Vrhu Majka Božja Jeruzalemska (sanacija i obnova postaja križnog puta, sanacija tornja crkve i cinktora te projekt konstrukcijske sanacije cinktora), kaštel Vitturi u Kaštel Lukšiću (projekt sanacije konstrukcije), Eufrazijevu baziliku u Poreču (projekt konstrukcijske sanacije, sanacija zapadnog zida trijema, osiguranje pete luka uz ulaznu prostoriju, sanacija kamenog portala i izvedbeni projekt krova središnje apside), tvrđava sv. Ivana u Dubrovniku (sanacija hidroizolacije terase), Dioklecijanov akvedukt u Splitu (projekt obnove i rekonstrukcije dijela akvedukta), stara zgrada Državnog arhiva i NSB-a u Zagrebu (projekt sanacije vlage), stari grad Frankopana u Novigradu na Dobri (projekt sanacije okrugle kule i južnog bedema), Stari most u Mostaru (istražni radovi i projekt sanacije temeljnog tla i zidova upornjaka), most Kriva čuprija u Mostaru (projekt sanacije i obnove) te kule Tara i Helebija u Mostaru (projekt sanacije i obnove).

Kao dokaz svestranosti Damira Čorka valja spomenuti i njegov doprinos u realizaciji umjetničke instalacije *Kravata oko Arene*. Radi se o 9000 m² crvene tkanine (duge 971 m i široke 25 m) koja simbolizira kravatu kao dio hrvatske i svjetske baštine. Instalacija međusobno povezuje antički svijet, suvremenu civilizaciju i Hrvatsku. Kao rezultat rada cijelog tima stručnjaka, u kojem je ing. Čorak bio autor idejnog projekta s osnovnim elementima predviđene instalacije, pulsku je Arenu 18. listopada 2003. obavila najveća kravata na svijetu! Mr. sc. Damir Čorko stalno je posvećivao veliku po-

zornost stručnom usavršavanju. Bio je redovit predavač na seminarima Društva građevinskih inženjera Zagreb, ali i na stručnim skupovima Dani ovlaštenih inženjera građevinarstva u organizaciji Hrvatske komore inženjera građevinarstva. Aktivno je sudjelovao na brojnim domaćim, regionalnim, europskim i svjetskim stručnim i znanstvenim savjetovanjima, od kojih ovdje ističemo 1. kongres Hrvatskog društva za mehaniku u Puli (1994.), 2. savjetovanje Hrvatskog društva za mehaniku tla i temeljenje u Varaždinu (1995.), 11th European Conference on Soil Mechanics and Foundation Engineering u Kopenhagenu (1995.), Eurock 2001 – Rock Mechanics – A Challenge for Society u Espoo u Finskoj (2001.) i The 1st Central European Congress on Concrete Engineering u Grazu (2005.).

Jedan od posljednjih njegovih projekata, čiju realizaciju je uspio tek djelomično pratiti, bilo je osiguranje sjevernoga zabatnog zida stambeno-poslovne zgrade *Masarykova 24* i *Gundulićeva 18* u Zagrebu. Uz sve je stručne zadatke i obiteljske obaveze mr. sc. Damir Čorko uvijek nalazio slobodnog vremena za svoj omiljeni hobi – slikarstvo. Njegove su slike, kolaži, crteži, reljefi, igračke i sl., malo-pomalo ispunile zidove njegove neslužbene galerije u Ciglenečkoj na Trešnjevci i u Sutivanu. Odlaskom u mirovinu u ljeto 2013. znatno se više bio posvetio svom hobiju, a pritom je ponajprije ispunjavao želje svojih unuka Line, Martina, Lukasa i Nele kao i svoje pranećakinje Eduarde iz Maribora.

Damir Čorko je umro u Zagrebu 6. ožujka 2014. u 68. godini, a na vječni je počinak ispraćen u Krematoriju na Mirogoju. Potom su njegovi posmrtni ostaci položeni u obiteljski grob na groblju Miroševac.

Svi oni koji su poznavali mr. sc. Damira Čorka ili su s njim surađivali i družili se u brojnim prigodama, pamtit će ga kao izvrsnoga, savjesnoga i upornog stručnjaka te kao marljivog i vrijednog kolegu koji je uvijek rado pomagao drugima u rješavanju mnogih stručnih zadataka, ali i kao prijatelja koji je mnoge lijepe (i one manje lijepe) životne trenutke bio spreman sa svima podijeliti.

D. Kovačić